monmouthshire
sir fynwy

Cyngor Sir Fynwy
Neuadd y Sir, Y Rhadyr,
Brunbuga, NP15 1GA

Monmouthshire County Council County Hall, The Rhadyr, Usk, NP15 1GA

Ffôn/Tel: 01633 644429
E-bost/E-Mail:
planningpolicy@monmouthshire.gov.uk
Gwefan/Web:
https://www.monmouthshire.gov.uk/cy/
Ein Cyf/Our Ref: Archwiliad CDLIN
Eich Cyf/Your Ref:
Dyddiad/Date: 27ain Mai 2026

Annwyl Ms de-Courcey a Ms MacFarlane,

Cynllun Datblygu Lleol Newydd (CDLIN) Sir Fynwy – Cwestiynau Cychwynnol

Mae'r llythyr hwn yn nodi ymateb y Cyngor i'r materion a godwyd gan yr arolygwyr yn eu llythyr o 11eg Mai 2026.

Mewn ymateb i Fater 1, mae'r Cyngor yn cadarnhau y bydd swyddog(ion) sydd ag awdurdod dirprwyedig i wneud newidiadau i strwythur a/neu gynnwys y CDLIN ac yn cytuno y bydd paratoi tystiolaeth ychwanegol yn bresennol ym mhob sesiwn gwrandawiad arholiad.

Mae ymateb y Cyngor i fater 2 ynglŷn â Deddf yr Amgylchedd (Egwyddorion, Llywodraethiant a Thargedau Bioamrywiaeth) (Cymru) 2026 wedi'i atodi i'r llythyr hwn.

Rhowch wybod i ni os oes gennych unrhyw gwestiynau pellach ar yr uchod.

Yn gywir,

Andrew Jones
Pennaeth Cynllunio/Head of Planning

Hysbysiad Preifatrwydd Polisi cynllunio: https://www.monmouthshire.gov.uk/cy/eich-preifatrwydd/preifatrwydd-eich-cyngor/
Mae'r Cyngor yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg neu'r ddau, a bydd yn ymateb i chi yn ôl eich dewis.
Ni fydd gohebu yn y Gymraeg yn arwain at oedi.

Atodiad 1

Mater 2 - Mae Deddf yr Amgylchedd (Egwyddorion, Llywodraethiant a Thargedau Bioamrywiaeth) (Cymru) 2026 yn diffinio 'egwyddorion amgylcheddol' statudol y mae'n rhaid rhoi sylw iddynt wrth gyflawni swyddogaethau mewn cysylltiad ag asesu cynlluniau a rhaglenni. Gofynnwn i'r Cyngor roi esboniad o sut mae'r egwyddorion hyn yn cael eu hystyried yn y CDLIN a'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig.

Cyflwyniad

Mae Rhan 1 o'r Ddeddf yn darparu, yn Adran 5, ei fod yn ofynnol i awdurdodau cyhoeddus penodol, at ddibenion cyfrannu at yr amcan amgylcheddol, roi sylw i'r egwyddorion amgylcheddol ac integreiddio diogelu'r amgylchedd, wrth gyflawni unrhyw swyddogaethau mewn cysylltiad ag asesu cynlluniau a rhaglenni sy'n ymwneud â Chymru o dan Reoliadau Asesu Amgylcheddol o Gynlluniau a Rhaglenni (Cymru) 2004, neu unrhyw ddarpariaeth gyfatebol sy'n disodli'r Rheoliadau hynny. Cyfeirir at y rhain yn gyffredin fel Asesiad Amgylcheddol Strategol neu "AAS".

Mae'r Cyngor o'r farn bod yr egwyddorion amgylcheddol a nodir yn Neddf yr Amgylchedd (Egwyddorion, Llywodraethiant a Thargedau Bioamrywiaeth) (Cymru) 2026 wedi'u hymgorffori ledled fframwaith polisi'r CDLIN, ac er nad ydynt wedi'u rhestru'n benodol yn yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, maent wedi'u hymgorffori yn y fethodoleg.

Mae'r Ddeddf yn nodi pedair egwyddor amgylcheddol allweddol:

- Yr egwyddor ragofalus i'r graddau y mae'n ymwneud â'r amgylchedd
- Yr egwyddor y dylid cymryd camau ataliol i osgoi difrod amgylcheddol
- Yr egwyddor y dylid rhoi blaenoriaeth i gywiro difrod amgylcheddol wrth ei ffynhonnell
- Yr egwyddor y dylai'r llygrwr dalu

Integreiddio trwy'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI)

Mae'r egwyddorion amgylcheddol wedi'u hymgorffori'n llawn fel rhan o ddull arfer gorau o baratoi ACI. Mae'r methodolegau asesu yn cael eu diffinio ym mhob Adroddiad ACI ailadroddus a'u defnyddio'n gyson trwy gydol y broses. Mae'r fethodoleg ar gyfer yr ACI yn cael ei siapio gan ofynion y Rheoliadau AAS, y prif bwrpas yw:

- Darparu lefel uchel o amddiffyniad i'r amgylchedd
- Hyrwyddo datblygu cynaliadwy
- Integreiddio ystyriaethau amgylcheddol i baratoi a mabwysiadu cynllun neu raglen

Yn hyn o beth, mae'r ACI, trwy fodloni darpariaethau Rheoliadau AAS, yn cyd-fynd â'r egwyddorion amgylcheddol a nodir gan y Ddeddf.

Mae'r fethodoleg ACI yn nodi:

"O ystyried ansicrwydd mae angen gwneud rhagdybiaethau, e.e. mewn perthynas â gweithredu'r cynllun ac agweddau ar y llinell sylfaen a allai gael eu heffeithio. Mae rhagdybiaethau yn cael eu gwneud yn ofalus ac yn cael eu hegluro yn y testun". (SD28, paragraff 8.2.2)

Yn dilyn y dull hwn, mae'r egwyddor rhagofalus yn berthnasol.

Yn unol â darpariaethau'r Rheoliadau AAS, rhoddir sylw dyledus i gamau ataliol (cyfarwyddiadau polisi yn bennaf) a gynigir gan y Cynllun Lleol neu sy'n cael eu gweithredu drwy gynlluniau a pholisïau eraill. Mae'r ACI hefyd yn ceisio nodi lle y gall cynigion y cynllun effeithio ar dderbynyddion sensitif (e.e., trwy ddyraniadau safleoedd penodol a wneir yn y cynllun), y dewisiadau amgen a ystyrir, ac unrhyw fesurau a ragwelir fel rhai sy'n debygol o liniaru effeithiau datblygu. Mae lliniaru yn cael ei archwilio gyda dull 'amgylchedd yn gyntaf', sy'n rhydd o gyfyngiadau (lle bo'n rhesymol gwneud hynny) megis ystyriaethau hyfywedd (sy'n dod yn ystyriaeth i'r Cyngor/gwneuthurwyr cynlluniau), gyda'r bwriad o ddangos maint llawn y mesurau ataliol y gellid eu cymryd neu gyfleoedd a allai fodoli.

Hefyd, yn nodedig, yw un o brif fwriadau ACI, sef archwilio'r strategaeth ofodol (a'r safleoedd), gan gynnwys trwy ddewisiadau amgen, a chyflwyno'r wybodaeth hon i ymgyngoreion statudol a rhanddeiliaid mewn ffordd glir ac effeithiol, gan ddarparu fforwm ar gyfer sylwadau a dilyniant. Enghraifft nodedig o hyn yn ACI Sir Fynwy yw'r ystyriaeth a roddwyd i dwf yn un o'r prif aneddiadau, Trefynwy, lle mae datrysiadau niwtraliaeth maetholion wedi cael effaith sylweddol ar ei gyfeiriad ar gyfer twf.

Integreiddio drwy Fframwaith Polisi'r CDLIN

Mae'r CDLIN yn ystyried yr Egwyddorion Amgylcheddol drwy bolisïau sy'n ymwneud â Newid yn yr Hinsawdd (Polisi Strategol S4), Seilwaith Gwyrdd ac Adferiad Natur (Polisi Strategol S5, Polisïau Rheoli Datblygu ar gyfer Treftadaeth Naturiol e.e. Seilwaith Gwyrdd ac Adferiad Natur), Creu Lleoedd Cynaliadwy (Polisi Strategol S3) a'r polisïau Trafnidiaeth Gynaliadwy (Polisi Strategol S13 a Pholisïau Rheoli Datblygu ST1).

Mae'r Egwyddor *Ragofalus* yr Amgylchedd wedi'i ymgorffori trwy bolisïau amddiffynnol a chynllunio gofodol sy'n ymwybodol o risg. Mae fframwaith polisi cryf ar newid yn yr hinsawdd ac adferiad natur (S4, S5). Mae polisïau rhagofalus sy'n darparu amddiffyniad yn cynnwys y rhai ar gyfer Tirwedd (Polisïau Rheoli Datblygu LC1-LC5), yr amgylchedd dŵr (Polisi Rheoli Datblygu NR3), a pholisïau sy'n cyfeirio at safleoedd a rhywogaethau gwarchodedig a blaenoriaeth e.e. Adran 7 (NR1). Gyda'i gilydd, mae'r polisïau hyn yn darparu rhagdybiaeth o risg i fioamrywiaeth, dŵr a'r hinsawdd lle nad yw datblygiad yn cael ei reoli'n ddigonol, hyd yn oed lle gall tystiolaeth fod yn anghyflawn, ac mae'n ceisio ymgorffori polisïau diogelu ar draws dyraniadau safleoedd (egwyddorion S8) a rheoli datblygu (e.e. GI1, NR1). Yn nodedig, mae cynnwys y polisi sy'n ystyried pwysau hamdden Aber Hafren (NR2), yn dangos rhagofalon tuag at effeithiau cronnus/ansicr trwy ddarparu Strategaeth Lliniaru Aber Hafren.

Mae'r egwyddor *Atal* ar waith i osgoi niwed amgylcheddol cyn iddo ddigwydd. Mae'r strategaeth ofodol (S1 ac S2) yn cyfeirio datblygiad at aneddiadau cynaliadwy presennol gan leihau'r pwysau ar ardaloedd gwledig a sensitif, tra bod y polisi Lletem Werdd (GW1) ochr yn ochr â pholisïau diogelu cefn gwlad eraill (LC1- LC5) yn cyfyngu ar ddatblygiad amhriodol. Mae Polisi Creu Lleoedd (S3) yn gofyn am ystyried effeithiau amgylcheddol yn y cam dylunio ac ymgorffori elfennau fel Seilwaith Gwyrdd a Thrafnidiaeth Gynaliadwy mewn cynlluniau o'r cychwyn cyntaf. Yn benodol, mae'r Polisi Trafnidiaeth Cynaliadwy (S13) yn hyrwyddo dulliau cynaliadwy, gan leihau allyriadau yn y ffynhonnell.

Trwy ddatblygu gweledigaeth y CDLIN, strategaethau Twf a Gofodol y cynllun, dangosir bod osgoi seiliedig ar leoliad yn cyflawni'r datblygiad cywir yn y lle iawn. Mae polisïau creu lleoedd yn pwysleisio lliniaru cam dylunio i atal niwed i dirweddau a bioamrywiaeth. Mae polisïau dyrannu tai yn cynnwys yr egwyddorion creu lleoedd hyn (S8) ac yn darparu paramedrau safle penodol i atal niwed i'r amgylchedd naturiol a darparu Seilwaith Gwyrdd, Diogelu Tirwedd ac Adfer Natur.

Dangosir yr egwyddor *Cywiro wrth y Ffynhonnell* drwy Bolisïau Rheoli Datblygu sy'n cwmpasu systemau draenio cynaliadwy (CC1) sy'n rheoli effeithiau dŵr ar y safle drwy reoli dŵr ffo lle mae'n cael ei greu, polisi Seilwaith Gwyrdd (GI1) sy'n gofyn am ddylunio integredig dan arweiniad SG ar lefel y safle, Llygredd a diogelu dŵr (NR3) sy'n rheoli effeithiau ac mae polisïau dyrannu safleoedd yn cynnwys gofynion creu lleoedd/seilwaith penodol ar gyfer pob safle. Mae Polisi NR1 yn ymgorffori'r dull 'cam doeth' sy'n ceisio mynd i'r afael ag effeithiau ecolegol ar y safle yn y lle cyntaf.

Mae'r egwyddor *y Llygrydd sy'n Talu* yn gyson ag arferion cynllunio safonol Cymru ac wedi'i hymgorffori'n glir yn y cynllun. Mae'r Polisi Seilwaith (S6) yn gofyn am ddatblygiad i ddarparu neu ariannu seilwaith angenrheidiol. Mae'r gofyniad am dai fforddiadwy, seilwaith gwyrdd, adfer natur (Aber Hafren), a chyfraniadau trafnidiaeth gynaliadwy wedi'u hymgorffori ar draws polisïau, ochr yn ochr â gofynion eraill sydd â manteision economaidd-gymdeithasol ac amgylcheddol ehangach fel hamdden ac addysg.

Mae'r polisïau sy'n cefnogi'r pedair Egwyddor Amgylcheddol yn darparu integreiddio diogelu'r amgylchedd ar draws y Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Mae penodau pwrpasol ar gyfer Newid yn yr Hinsawdd a Seilwaith Gwyrdd, Tirwedd ac Adferiad Natur yn gosod y sylfaen ar gyfer y rhain, fodd bynnag, maent wedi'u hymgorffori ar draws y cynllun trwy waith y strategaeth ofodol, dyraniadau safleoedd a pholisïau rheoli datblygu ehangach.

Targedau Bioamrywiaeth

Yn wreiddiol, roedd y Bil yn gosod y ddyletswydd ar Weinidogion Cymru i osod a chyflawni targedau gyda chyrff cyhoeddus yn cefnogi eu cyflawni. Fodd bynnag, yn dilyn argymhellion gan y Pwyllgor Newid yr Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith ac adolygiadau lluosog sydd wedi canfod
bod cyrff cyhoeddus yn parhau i fethu gyda'u dyletswydd Adran 6, a bod dirywiad bioamrywiaeth yn parhau. Er nad yw'n cael ei gadarnhau ar hyn o bryd, mae'n bosibl y bydd disgwyl i rai cyrff cyhoeddus (i gynnwys cynghorau) gyflawni'r targedau bioamrywiaeth cynradd ac eilaidd. Wrth wneud hynny, bydd y targedau:

- Gosod targedau pendant yn hytrach na rhwymedigaethau amwys
- Mecanwaith ar gyfer monitro cynnydd
- Sail gyfreithiol ar gyfer asesu a yw cyrff cyhoeddus yn cyflawni eu dyletswydd bioamrywiaeth

Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu gweithgor i ddylunio'r set gyntaf o dargedau bioamrywiaeth trosfwaol a fydd yn cael eu sefydlu mewn rheoliadau a wneir o dan y fframwaith targedau bioamrywiaeth i'w mewnosod yn Neddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 gan Ran 3 o'r Bil.

Rhaid gosod targedau o dan y pedwar maes blaenoriaeth a nodir yn adran 6C o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016; lleihau'r risg o ddifodiant rhywogaethau brodorol; rheoli ecosystemau yn effeithiol; lleihau llygredd; ac ansawdd y dystiolaeth i lywio penderfyniadau sy'n ymwneud â bioamrywiaeth.

Unwaith y bydd yr ail haen o dargedau ar gyfer cyrff cyhoeddus wedi'i datblygu, bydd Cyngor Sir Fynwy yn mewnbynnu/cefnogi yn ôl yr angen os penderfynir bod gofyniad i gyflawni'r rhain. Cydnabyddir y byddai cyswllt â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn ystod y broses hon yn briodol i bob awdurdod lleol.

Dull Cyffredinol

Gyda'i gilydd, mae'r ACI a'r CDLIN yn dangos cymhwysiad cynhwysfawr ac integredig o'r egwyddorion amgylcheddol. Mae'r ACI yn darparu'r fframwaith dadansoddol i nodi, asesu a lliniaru effeithiau amgylcheddol, tra bod y CDLIN yn ymgorffori'r egwyddorion hyn yn ei bolisïau a'i strategaeth ofodol i sicrhau eu bod yn cael eu cyflawni trwy wneud penderfyniadau. Felly, mae'r egwyddorion amgylcheddol wedi'u hymgorffori'n holistaidd ar draws y broses o lunio ac asesu cynlluniau, yn unol â disgwyliadau polisi a deddfwriaethol cenedlaethol.